

Sygn. akt I ACa 723/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	Iwona Mrazek

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2023 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Z. L.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 kwietnia 2021 r. sygn. akt I C 1432/19

I. odrzuca apelację w części obejmującej rozstrzygnięcie zawarte

w punkcie 3 zaskarżonego wyroku;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że wymienioną w nim kwotę 5.400 zł obniża do kwoty 240 zł (dwieście czterdzieści złotych);

III . oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata K. Z. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) w tym podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu z postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 723/21

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa- Dyrektorowi Zakładu Karnego w W. , powód Z. L. domagał się zasądzenia kwoty 200 000złoty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną naruszeniem jego dóbr

osobistych wywołanym pogorszeniem jego stanu zdrowia , w tym psychicznego , przez złe warunkami w jakich odbywał karę pozbawienia wolności. Wniósł również o przyznanie kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie wskazał, iż był umieszczony w celach w których powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosiła poniżej 3 m².. Prowadzony był wówczas w placówce penitencjarnej remont. Cele nie były właściwie zabezpieczone przed jego oddziaływaniem , nie była zapewniona prawidłowa wentylacja. Unoszący się kurz , powodował zapylenie ubrań , posiłków i wewnątrz pomieszczeń przeznaczonych na pobyt więźniów. Nadmierny był też hałas.

Powód miał trudności w oddychaniu. Kaszłał.

Nie zapewniono mu również odpowiednich warunków spaceru , a w celi nie było ciepłej wody. Przebywał z osadzonymi , których stan zdrowia wymagał udzielania im stałej pomocy w ubieraniu się i poruszaniu.

Odpowiadając na pozew strona pozwana domagała się oddalenia powództwa oraz przyznania na swoją rzecz kosztów postępowania.

W swoim stanowisku zaprzeczyła aby warunki w jakich powód przebywał w zakładzie karnym nie odpowiadały obowiązującym przepisom. Stąd jej odpowiedzialność za wyrównanie krzywdy powoda jest wyłączona tym bardziej , że nie można zasadnie mówić o tym , iż warunki te powodowały naruszenie dóbr osobistych Z. L..

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2021r., Sąd Okręgowy w Krakowie :

- oddalił powództwo[pkt 1],

- zasądził od powoda Z. L. na rzecz strony pozwanej Skarbu Państwa - Dyrektora Zakładu Karnego w W. kwotę 5.400 zł , tytułem zwrotu kosztów procesu [pkt 2] oraz

przyznał adwokat K. Z. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 5.400 zł , tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.[pkt III sentencji wyroku].

Sąd I instancji ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia:

Powód był osadzony w Zakładzie Karnym w W. w następujących okresach:

- od dnia 28 sierpnia 2018r. do dnia 19 września 2018r. (22 dni),

- od dnia 3 października 2018r. do dnia 16 października 2018r. (13 dni),

- od dnia 20 marca 2019r. do dnia 3 kwietnia 2019r. (14 dni).

Zakład Karny jest zamkniętą jednostką penitencjarną . Zdarza się, że przebywają w nim również osoby zakwalifikowane do odbywania kary w zakładzie typu półotwartego lub otwartego, np. w okresach związanych z transportowaniem do innych zakładów lub z uwagi na czynności procesowe wykonywane z ich udziałem. Osoby te muszą wówczas dostosować się do wymogów zakładu zamkniętego, gdyż nie dysponuje ona osobnymi celami lub polami spacerowymi przeznaczonymi dla takich osób.

Z. L. był umieszczony w tym czasie w następujących celach:

- od dnia 28 sierpnia 2018r. do dnia 29 sierpnia 2018r. – w celi nr (...) o powierzchni 22,82 m² (bez kącika sanitarnego) wraz z 5 innymi osadzonymi,

- od dnia 29 sierpnia 2018r. do dnia 9 września 2018r. – w celi nr (...) o powierzchni 17,05 m² (bez kącika sanitarnego) wraz z 2 innymi osadzonymi,

- od dnia 10 września 2018r. do dnia 11 września 2018r. – w celi nr (...) o powierzchni 17,05 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 1 innym osadzonym,

- od dnia 12 września 2018r. do dnia 19 września 2018r. – w celi nr (...) o powierzchni 17,05 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 2 innymi osadzonymi,

- od dnia 3 października 2018r. do dnia 4 października 2018r. – w celi nr (...) o powierzchni 17,05 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 3 innymi osadzonymi,

- od dnia 4 października 2018r. do dnia 11 października 2018r. – w celi nr (...) o powierzchni 9,01 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 2 innymi osadzonymi,

- od dnia 12 października 2018r. do dnia 16 października 2018r. – w celi nr (...) o powierzchni 9,01 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 1 innym osadzonym,

- od dnia 20 marca 2019r. do dnia 29 marca 2019r. – w celi nr (...) o powierzchni 9,78 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 1 innym osadzonym,

- od dnia 29 marca 2019r. do dnia 2 kwietnia 2019r. – w celi nr (...) o powierzchni 9,01 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 2 innymi osadzonymi,

- od dnia 2 kwietnia 2019r. do dnia 3 kwietnia 2019r. – w celi nr (...) o powierzchni 9,81 m2 (bez kącika sanitarnego) wraz z 1 innym osadzonym.

Cela nr (...) pełniła funkcję izby chorych ale w okresie remontu wykorzystywana była na pobyt zdrowych osadzonych. Powód przebywał w niej z osobami zdrowymi, które nie były zakwalifikowane do pobytu w izbie.

Jedną z osób, które przebywały w celi nr (...) ze Z. L. był A. K.. Poruszał się on o kulach, po uprzednim przebyciu trzech udarów. Nie wymagał jednak leczenia. Jego samodzielność była ograniczona. Potrzebował pomocy przy codziennym funkcjonowaniu. Samodzielnie chodził na spacer, mył się i ubierał, natomiast współosadzeni, w tym powód, pomagali mu odbierać posiłki, sprzątać, myć naczynia.

Drugim osadzonym, który przebywał przez część pobytu powoda w tej celi, był mężczyzna, który cierpiał na padaczkę alkoholową.

Z uwagi na stan pozostałych osadzonych, celę nr (...) sprzątał sam powód. Pomagał A. K. z własnej woli.

Z dalszej części ustaleń wynika , że od sierpnia 2017r. do końca listopada 2018r. na terenie Zakładu Karnego w W. prowadzony był remont obejmujący wymianę instalacji elektrycznej, wodnokanalizacyjnej i centralnego ogrzewania wszystkich pomieszczeń. Prace remontowe trwały od godziny ósmej do godzin popołudniowych. Powodowały hałas , a także tworzenie się pyłu i kurzu. Dlatego też korytarze były regularnie sprzątane, a skrzydła budynku objęte remontem były zabezpieczane folią, zaś cele były cały czas zamknięte. W tym czasie zwiększono w Zakładzie zatrudnienie osadzonych przy pracach porządkowych, aby utrzymać porządek.

W okresie prowadzenia prac remontowych osadzeni nie składali skarg, w których podnosiliby, że dochodziło do zapylenia cel mieszkalnych bądź też na to , iż panuje w nich hałas.

W godzinach wydawania posiłków wstrzymywano prace remontowe. Posiłki były przywożone w zamkniętych termosach.

W celach mieszkalnych więzienia okna zabezpieczone były blendami o mlecznym kolorze, które w pewnym zakresie ograniczały dostęp światła. We wszystkich celach spełnione były normy dotyczące stosunku powierzchni okien do powierzchni pomieszczeń.

Sztuczne oświetlenie cel było modernizowane pod koniec 2018r. Wymieniono wówczas lampy na ledowe , z regulacją natężenia oświetlenia. Wykonane wówczas pomiary wykazały prawidłowość tego oświetlenia.

Wietrzenie cel następowało za pośrednictwem wentylacji grawitacyjnej oraz poprzez otwieranie okien. Blendy są odsunięte od okien na zewnątrz o około 20 cm, dzięki czemu nie ograniczają przepływu powietrza. Okna otwierane były do wewnątrz.

Zakład Karny w W. dysponuje czterema polami spacerowymi, a każdy osadzony ma prawo do godziny spaceru dziennie.

Z. L. przysługiwało prawo do kąpieli w łaźni dwa razy w tygodniu, jednak mył się w celi w misce, grzejąc wodę czajnikiem. W celi nie było ciepłej wody. Obok celi znajdował się prysznic, ale bez ciepłej wody. Dopiero pod koniec jego pobytu w Zakładzie Karnym w W. podłączono do niego ciepłą wodę.

W celi nr (...) znajdowały się dwa łóżka szpitalne i dwa dodatkowe, stare szafki, dwa krzesła i stolik. W nocy co godzinę strażnik, sprawdzając stan cel, włączał światło, aby zobaczyć osadzonych.

Powód w czasie odbywania kary w tym zakładzie karnym nie zgłaszał on dolegliwości zdrowotnych. W dniu 2 kwietnia 2019r. Zakład Karny sporządził opinię o jego stanie zdrowia, w której wskazano, że parametry krążeniowo – oddechowe są w normie, nie ma dolegliwości bólowych, ani innych objawów chorobowych. Z wywiadu wynikało uzależnienie od alkoholu.

W dniu 27 grudnia 2018r. w Areszcie Śledczym w S. powód skarżył się lekarzowi na kaszel, podnosząc, że „zaszkodził mu smog w K.”.

W dniu 10 stycznia 2020r. wykonano Z. L. badanie spirometryczne. Tego samego dnia był konsultowany przez pulmonologa. Nie stwierdzono wówczas żadnych zmian chorobowych, ani nie zalecono leczenia.

W jego książeczce zdrowia znajduje się wpis o wniosku powoda o dostarczanie mu przez rodzinę leku D., celem ułatwienia zaprzestania palenia papierosów, który został poparty przez lekarza jako wskazany.

Ocenę prawną roszczenia powoda , które uznał za nieuzasadnione , Sąd Okręgowy oparł na stwierdzeniach i wnioskach , które można podsumować w następujący sposób :

a/ odwołując się do treści art. 23 , 24 i 44ci art. 23 , 24 , 448 oraz 417 §1 kc , na wstępie wskazał , iż Z. L. wywodzi swoje roszczenie majątkowe w fakcie nie zapewnienia, w okresie odbywania kary pozbawienia wolności właściwych warunków bytowych , co rodziło także negatywne skutki w zakresie jego zdrowia Z faktów ustalonych w postępowaniu wynika , że warunki te były właściwe , uwzględniając konieczne ograniczenia wynikające stąd , iż wobec powoda została orzeczona kara o charakterze izolacyjnym,

b/ norma art. 110 § 2 k.k.w. stanowi, że powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

Cele, w których przebywał Z. L. , odpowiadały tym wymaganiom. Oczywiście jest, że warunki pobytu w zakładzie karnym nie są komfortowe , a jakość żywienia, sprzętów i urządzeń oddanych do dyspozycji osadzonym nie jest wysoka, co niewątpliwie stanowi dla nich dolegliwość. Stan taki jest jednak uzasadniony albowiem dbałość o zakłady karne i więźniów nie może być przedkładana ponad inne usprawiedliwione i słuszne potrzeby społeczne, w tym w szczególności dbałość o warunki panujące w szpitalach, domach pomocy społecznej czy domach dziecka.

Skazani umieszczani są w zakładach karnych na skutek własnego zawinonego postępowania. Usprawiedliwione jest zatem, że doznają ograniczeń wynikających także z niezbyt wysokich standardów warunków w jakich przebywają oraz zapewniane jest im wyżywienie,

c/ o naruszeniu dobra osobistego w postaci godności osadzonego w zakładzie karnym nie można mówić w przypadku uciążliwości lub niedogodności związanych z samym pobytom w zakładzie.

O takim naruszeniu można mówić dopiero w sytuacji, gdy poziom zaspokojenia wskazanych potrzeb osadzonych, w tym w zakresie opieki medycznej jest, w konkretnej sytuacji indywidualnie osadzonego więźnia tak niski, iż nie da się pogodzić z niezbędnymi jego potrzebami życiowymi, wykraczając poza konieczność realizacji zadań ochronnych i celu zastosowanego środka izolacyjnego, który jest karą.

Wynikające z art. 41 ust. 4 Konstytucji RP prawo do traktowania każdej osoby pozbawionej wolności w sposób humanitarny oznacza natomiast sposób pozwalający na zaspokojenie minimalnych potrzeb każdego człowieka, z uwzględnieniem przeciętnego poziomu życia w społeczeństwie.

Powód nie wykazał, aby w jakimkolwiek zakresie tych jego uprawnień po jego stronie ta granica została przekroczona.

Cele, w których przebywał, spełniały wymóg powierzchni nie mniejszej, niż 3 m² na jednego osadzonego, były odpowiednio wentylowane i oświetlone. Blendy w oknach ograniczały niewątpliwie dopływ światła dziennego, jednak w stopniu, który nie był nadmierny, a ich mocowanie było niezbędne ze względów bezpieczeństwa.

Z pewnością uciążliwy charakter miał remont prowadzony w Zakładzie Karnym w W., który musiał powodować pewne zapylenie pomieszczeń, w tym także cel mieszkalnych oraz wywoływać hałas.

Tym nie mniej przeprowadzanie remontu budynku stanowi naturalną konieczność i utrudnienia z nim związane muszą być akceptowane w takim zakresie, w jakim przy zastosowaniu normalnych i rozsądnych środków, nie da się im zapobiec.

W zakładzie stosowano, w związku z tym remontem szereg zabezpieczeń chroniących osadzonych przed nadmiernym wpływem jego codziennych konsekwencji, w szczególności używano folii oddzielających części objęte pracami budowlanymi, zwiększono częstotliwość sprzątnięcia, a w czasie wydawania posiłków wstrzymywano prace.

Środki które przedsięwzięto były właściwe, a wobec tego nie można zasadnie mówić o naruszeniu, przez prowadzenie prac, praw osadzonych, w tym powoda.

Nie było też takim naruszeniem, w jego przypadku częstsze sprzątnięcie celi, skoro po myśli art. 116 §1 pkt 2 k.kw. obowiązek utrzymywania w nich czystości spoczywa na osadzonych.

Nie doszło także do naruszenia praw powoda do odbywania spacerów. W granicach, które wynikają z art. 112 §1 kkw mógł z tego prawa również w istotnym z punktu widzenia rozstrzygnięcia, korzystać,

d/ nie są trafne zarzuty powoda odnoszące się do umieszczenia go w celi z osobami chorymi. Powód przez część pobytu w ZK w W. przebywał w celi, która pełniła rolę izby chorych, jednak w tamtym czasie byli w niej umieszczeni tylko ci osadzeni, którzy do izby chorych nie byli zakwalifikowani.

Jakkolwiek współosadzeni ze Z. L. cierpieli na szereg dolegliwości i ograniczeń zdrowotnych, nie miały one jednak takiego charakteru, aby traktować wspólny jego z nimi pobyt jako nadmierną dolegliwość. Powód rzeczywiście pomagał jednemu ze współosadzonych w codziennym funkcjonowaniu, czynił to jednak z własnej woli,

e/ brak podstaw w ustalonym stanie faktycznym do przyjęcia aby na skutek warunków w jakich powód odbywał karę pozbawienia wolności w tym więzieniu, potwierdzić jego wniosek o pogorszeniu się stanu zdrowia somatycznego oraz psychicznego.

Sąd wskazał w tym kontekście na brak skarg powoda dotyczącego tego stanu, kierowanych do służby więziennej oraz na to, że wykonane w innej jednostce penitencjarnej badanie spirometryczne oraz konsultacja pulmonologiczna nie wykazały nieprawidłowości oraz konieczności podjęcia przez niego leczenia. .

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 98 §1 kpc i zasada odpowiedzialności za wynik sprawy. Ustając wysokość kwoty obciążającej Z. L. rzecz strony przeciwnej, Sąd I instancji zastosował § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Określając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika reprezentującego powoda z urzędu, zastosował § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.).

Apelacją od tego orzeczenia powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w całości.

W jej wniosku, w pierwszej kolejności, domagał się wydania przez Sąd Odwoławczy orzeczenia reformatoryjnego, którym powództwo zostanie uwzględnione w całości, a strona pozwana obciążona kosztami procesu i postępowania apelacyjnego.

Jako żądanie ewentualne sformułował żądanie uchylenia orzeczenia objętego kontrolą instancyjną i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na zarzutach naruszenia przepisów procesowych, w sposób mający dla treści wyroku istotne znaczenie, a to :

a/ 235² §1 pkt 2 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez pominięcie przez Sąd Okręgowy dowodu z oględzin cel mieszkalnych w zakładzie karnym w W., który pozwoliłby na ustalenie ich wyposażenia technicznego oraz sposobu zapewnienia wentylacji i dostępu światła dziennego, co było dla oceny roszczenia skarżącego istotne. Tymczasem Sąd nietrafnie dowód ten uznał za niedoniosły. Błąd ten prowadził do wadliwych ustaleń faktycznych, zgodnie z którymi wyposażenie to odpowiadało wymaganiom określonym w obowiązujących przepisach,

b/ art. 235² §1 pkt 5 kpc w zw. z art. 278 kpc, jako konsekwencji nieprzeprowadzenia w postępowaniu rozpoznawczym wnioskowanego przez apelującego dowodu z opinii biegłego dla ustalenia wpływu warunków pobytu powoda w ZK, w okresie prowadzonego tam remontu, na jego stan zdrowia mimo, że tylko dowód tego rodzaju mógł taki wpływ potwierdzić,

c/ art. 233 §1 kpc w następstwie przekroczenia granic swobodnej oceny zgromadzonych dowodów i zastąpienie jej oceną dowolną prowadzącą do nieobdarzenia wiarygodnością relacji powoda oraz świadka A. K. mimo, iż pozostały zgromadzony materiał dowodowy wskazujący na warunki odbywania kary podczas trwającego remontu relacje ich obu potwierdzają, jako zgodne z rzeczywistością,

d/ art. 233 §1 i 2 kpc, w następstwie nie wyciągnięcia przez Sąd I instancji właściwych konsekwencji z tego, że strona przecina nie przedłożyła, mimo wezwania Sądu dokumentacji technicznej prac remontowych prowadzonych w ZK w czasie kiedy powód tam przebywał. Doprowadziło to, zdaniem apelującego, do błędów ustaleń zgodnie z którymi prowadzenie tych prac nie miało negatywnych konsekwencji dla stanu jego zdrowia.

Skarżący domagał się aby w postępowaniu apelacyjnym zostały przeprowadzone wskazane wyżej dowody.

Odpowiedź na apelację nie została złożona.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy powoda podlega w części odrzuceniu jako niedopuszczalny z powodu braku po jego stronie legitymacji do jego złożenia w tym zakresie.

W treści apelacji zawodowy pełnomocnik Z. L. w sposób jednoznaczny stwierdził, iż działając imieniem reprezentowanego zaskarża wyrok z dnia 22 kwietnia 2021r w całości /por . 159 akt / Oświadczenie to powtórzył pełnomocnik skarżącego na rozprawie apelacyjnej w dniu 24 lutego 2023/ por k. 189 v akt/.

Zatem zakresem tym objęty został także pkt 3 sentencji tego orzeczenia, którym Sąd I instancji przyznał pełnomocnikowi powoda wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu /ze środków budżetowych Skarbu Państwa /

Zważywszy na przedmiot tego rozstrzygnięcia powód, jako podmiot reprezentowany z urzędu, nie jest uprawniony do apelacyjnego jego kwestionowania. Takie uprawnieniem o ile wykazałby gravaminis, w sytuacji gdy jest ono dla niego korzystne, dysponuje tylko sam pełnomocnik świadczący pomoc prawną zastępowanemu. Żądanie przeprowadzenia kontroli instancyjnej w tym zakresie nie pochodzi jednak od niego.

Dlatego, we wskazanej części apelacja podlega odrzuceniu na podstawie art. 373 §1 kpc.

Apelacja o ile jej zakres dotyczy punktów 1 i 2 sentencji wyroku z 22 kwietnia 2021r jest usprawiedliwiona tylko w części, i to wyłącznie w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Motywy takiej oceny zostaną przedstawione w końcowej części motywów.

Rozpoczynając ocenę środka odwoławczego w zakresie w jakim neguje on orzeczenie Sądu niższej instancji o oddaleniu powództwa, uznać należy go za nieuzasadniony.

Powód opiera apelację tylko na zarzutach procesowych

Zarzut tego rodzaju jest uzasadniony jedynie wówczas, gdy spełnione zostaną równocześnie dwa warunki.

Strona odwołująca się do niego wykaże, że rzeczywiście sposób postępowania Sądu naruszał indywidualnie oznaczoną normę [normy] formalne. Jednocześnie nieprawidłowości te prowadziły do następstw, które miały istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Nieco inaczej kwestię tę ujmując, zarzut procesowy jest trafny jeżeli zostanie dowiedzione, że gdyby nie potwierdzone błędy proceduralne Sądu niższej instancji, orzeczenie kończące spór stron miałooby inną treść.

Przez pryzmat tego generalium jako nieuzasadniony należy ocenić za rzut naruszenia art. 233 §1 i 2 kpc w sposób opisany w ich motywach

Usprawiedliwione postawienie zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji poczynienia nieprawidłowych ustaleń faktycznych opartych na wnioskach z niej wynikających, wymaga od strony skarżącej wykazania na czym, w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów polegała nieprawidłowość postępowania Sądu, w zakresie ich oceny i ustaleń.

W szczególności strona ma wykazać dlaczego obdarzenie jednych dowodów wiarygodnością czy uznanie, w odróżnieniu od innych, szczególnego ich znaczenia dla dokonanych ustaleń, nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego i [lub] zasadami logicznego rozumowania, czy też przewidzianymi przez procedurę regułami dowodzenia.

Nie oparcie stawianego zarzutu na tych zasadach, wyklucza uznanie go za usprawiedliwiony, pozostając dowolną, nie doniosłą z tego punktu widzenia polemiką oceną i ustaleniami Sądu niższej instancji.

/ por. w tej materii, wyrażające podobne stanowisko, powołane tylko przykładowo, orzeczenia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005, sygn. III CK 3/05, obydwa powołane za zbiorem Lex/

Ponadto nie można tracić z pola widzenia również, że swobodna ocena dowodów stanowi jeden z podstawowych elementów składających się na jurysdykcyjną kompetencję Sądu, który dowody bezpośrednio przeprowadza.

Ma to m. in. i takie następstwo, że nawet w sytuacji w której z treści dowodów można, w zakresie ustaleń, wyprowadzić równie logiczne, chociaż przeciwne do przyjętych przez Sąd I instancji wnioski, to zarzut naruszenia normy art. 233 §1 kpc, pomimo to, nie zostanie uznany za usprawiedliwiony.

Dopóty, dopóki ocena przeprowadzona przez Sąd ocena mieści się w granicach wyznaczonych przez tę normę procesową i nie doznały naruszenia wskazane tam jej kryteria, Sąd Odwoławczy obowiązany jest ocenę tę, a co za tym idzie także wnioski z niej wynikające dla ustaleń faktycznych, aprobować.

To, w jaki sposób apelujący [choć w rozbudowanej redakcyjnie formie motywuje jego realizację, wyklucza uznanie go za uzasadnione].

W miejsce rzeczowej, opartej na wskazanych wyżej kryteriach, odniesionej do indywidualnie oznaczonych dowodów, krytyki postępowania Sądu Okręgowego, skarżący ogranicza się do przeciwstawienia jej własnej wersji oceny i ustaleń jego zdaniem poprawnej.

Nieprawidłowość Sądu na której opiera obydwa zarzuty zgodnie z argumentacją apelanta - sprawdza się ją się do tego, że nie przyjął on wersji afirmowanej przez Z. L..

Zgodnie z nią, opartą ma relacjach powoda i świadka K., warunki w jakich powód przebywał w ZK W. dają dostateczną podstawę do potwierdzenia naruszenia jego dóbr osobistych, a w konsekwencji do uwzględnienia jego żądania w całości.

Już tylko taki sposób motywowania omawianych zarzutów, w ramach którego apelant posługuje się wybranymi fragmentami wypowiedzi obu tych osób, a ich dobór ma potwierdzać stawianą tezę, bez uwzględnienia innych ustalonych w sprawie okoliczności, jak te dotyczące okresu pobytu powoda w tym zakładzie w okresie kiedy trwał remont, czy nie składania przezeń skarg na uciążliwości remontowe czy też nie ubieganie się wówczas o udzielenie specjalistycznej pomocy medycznej, zmierzającej do podjęcia leczenia mającego się pogorszyć, na skutek takich warunków izolacji, stanu zdrowia, wyklucza podzielenie stawianych zarzutów.

Niezasadny jest również zarzut naruszenia art. 233 §2 kpc, w sposób opisany przez skarżącego w jego motywach.

Trzeba wskazać, że wytykanego błędu proceduralnego powód upatruje w nieprzedstawieniu przez oponenta procesowego dokumentacji z remontu, który to dokument pozwoliłby, jego zdaniem na potwierdzenie, że prace remontowe miały wpływ na jego stan zdrowia, w szczególności powodując jego pogorszenie / por. k. 160-161 akt /

Pomiędzy zarzucaną wadą zaniechania Sądu I instancji, a wskazywanym przez powoda skutkiem nie można potwierdzić związku przyczynowego. Z samej dokumentacji technicznej w oparciu o którą remont był prowadzony, nie można wyprowadzić wniosku, że same prace remontowe doprowadziły swoich następstwach do pogorszenia stanu zdrowia skarżącego. Z tego – rzeczywiście nie złożonego dokumentu, - mógłby wynikać rodzaj przeprowadzanych prac, ich umiejscowienie na terenie ZK oraz ewentualnie ich ilość ale na tym jego wartość poznawcza wyczerpywałaby się.

Nie byłaby zdalna do ustalenia wskazywanego przez skarżącego wpływu robót na jego zdrowie ani tym bardziej jego pogorszenie. Tym bardziej, iż nie można nie dostrzec, że poza twierdzeniami takiego wpływu w czasie doniosłym dla rozstrzygnięcia, powód nawet nie uprawdopodobnił. Stąd zarzucane nie wyciągnięcie przez Sąd I instancji konsekwencji z nie przedłożenia tego dokumentu przez stronę pozwaną, nie jest uchybieniem, które mogłoby mieć wpływ na wynik sprawy - by odwołać się do wskazanych na wstępie warunków podzielenia zarzutu o charakterze procesowym.

Chybione są także te zarzuty , w ramach których skarżący kwestionują nie uwzględnienie jego wniosków o przeprowadzenie oględzin cel oraz z opinii biegłego mającego ocenić wpływ warunków w jakich przebywał , na jego stan zdrowia.

Sąd II instancji podziela stanowisko Sądu Okręgowego , iż prowadzenie dowodu z oglądzić pomieszczeń mieszkalnych w których przebywał powód nie prowadziłyby do ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia .

Nie można nie zwrócić uwagi , że wynik takich oględzin prowadzonych w roku 2021 czy tylko nieco wcześniej w warunkach, gdy ostatnim dniem pobytu Z. L. w ZK W. był 3 kwietnia 2019r., z uwagi chociażby na upływ czasu i ukończenie prac remontowych, nie mogłyby potwierdzić ich stanu z okresu z którym skarżący łączy swoje roszczenie.

Co więcej , podobnie jak w przypadku faktów dotyczących stanu zdrowia, powód nawet nie uprawdopodobnił , że cele te nie odpowiadały w zakresie wyposażenia czy warunków bytowych , wymaganiom ustawowym , a tym bardziej , że odstępstwo od tych standardów było tej rangi , że mogłyby prowadzić do wniosku o istnieniu podstaw do potwierdzenia w ten sposób naruszenia godności osadzonego czy doprowadzenia do niehumanitarnego stanu wykonywania kary izolacyjnej.

Tylko wtedy taki dowód mógłby być uznany za potrzebny dla ustalenia faktów doniosłych dla rozstrzygnięcia ale tylko wtedy gdyby oględziny dotyczyłyby stanu pomieszczeń mieszkalnych więźniów na terenie tej jednostki penitencjarnej , co najmniej bardzo zbliżonego do tego w jakich swoją karę odbywał skarżący.

Podobnie rzecz się ma z dowodem z opinii biegłego , który miałby oceniać wpływ prac remontowych na stan zdrowia powoda. Nie została w postępowaniu, przed podjęciem decyzja procesowej przez Sąd Okręgowy , która w ramach zarzutu jest podważana, chociażby uwiarygodniona żadna okoliczność wskazująca , że stan zdrowia tak somatyczny jak i psychiczny Z. L. uległ pogorszeniu na skutek oddziaływania nań prac remontowych . Pomijając już nawet , że pobyt powoda podczas tych prac nie przekroczył 35 dni , okoliczności mające potwierdzenie w dokumentach medycznych skarżącego / zapisy w książeczce zdrowia / , przeczą takiemu wpływowi. Zaprzeczają mu też nie tylko ustalone w postępowaniu twierdzenia powoda o przyczynie kaszlu , które formułował już w innej jednostce penitencjarnej ale także wyniki badania spirometrycznego i konsultacji pulmonologicznej, które tego rodzaju , negatywne następstwa, wykluczyły.

W tych okolicznościach decyzja procesowa Sądu I instancji była poprawna albowiem brak było podstaw faktycznych w zgromadzonym materiale dowodowym , które biegły /z zakresu odpowiedniej dziedziny medycyny / , mogłyby poddać weryfikacji z punktu widzenia reguł dziedziny wiedzy w której jest socjalistą.

Trzeba przy tym podkreślić , iż nie jest zadaniem biegłego poszukiwanie za stronę dowodów, a ocena już zgromadzonych przez przyzmat wskazanego kryterium.

Tym bardziej prowadzenie tych dowodów przed Sądem II instancji było , z podanych przyczyn, nieuzasadnione. Co więcej, Sąd II instancji nie mógł dokonać oceny poprawności dowodowych decyzji procesowych Sądu I instancji dlatego , że profesjonalny pełnomocnik powoda nie zażądał tego, formułując wniosek o taką kontrolę w powołaniu się na art. 380 kpc

/ por. bliżej w tej kwestii także stanowisko SN zawarte w postanowieniu z dnia 18 października 2022r sygn. II UZ 35/11, powołanym za zbiorem Legalis /

W konsekwencji wnioski dowodowe zgłoszone w środku odwoławczym należało ocenić także jako spóźnione, w rozumieniu art. 381 kpc.

Z podanych przyczyn zostały przez Sąd II instancji oddalone.

Odparcie zarzutów stawianych przez skarżącego ma m. in to następstwo, że okoliczności, które Sąd Okręgowy uczynił podstawą faktyczną ocenianego instancyjnie rozstrzygnięcia, jako poprawne i kompletne dla weryfikacji roszczenia Z. L., Sąd II instancji przyjmuje za własne.

W ich świetle Sąd Odwoławczy ocenia, że Sąd I instancji nie popełnił błędów zastosowania relewantnych norm prawa materialnego, uznając roszczenie za niezasadne.

Powód nie zdołał bowiem dowieść, że poprzez warunki w jakich odbywał w Zakładzie Karnym w W. karę pozbawienia wolności, doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, a w szczególności godności i prawa do humanitarnego traktowania. Nie doszło też do naruszenia jego zdrowia. Fakty te nie potwierdzają również tego, iż sposób postępowania funkcjonariuszy służby więziennej w relacjach z powodem w tym czasie, można było zakwalifikować jako bezprawne.

Apelacja w części podlegała jednak uwzględnieniu dlatego, że skarżący jej zakresem objął także rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Zakres obowiązku ich zwrotu na rzecz strony przeciwnej, którym w punkcie 2 sentencji zaskarżonego wyroku, Z. L. został obciążony jest nadmierny.

Sąd I instancji nietrafnie nie wziął pod uwagę, że roszczenie powoda miało charakter majątkowy, a dochodzona przezeń kwota kompensacyjna miała wyrównać krzywdę spowodowaną naruszeniem dóbr osobistych. Natomiast według identyfikacji powoda źródłem tych naruszeń były warunki w jakich odbywał on w więzieniu w W. karę pozbawienia wolności.

Wobec tego należna zastępowanej profesjonalnie przez radcę prawnego, strona pozwana była uprawniona do otrzymania od przerywającego powoda, tytułem kosztów procesu, kwotę nie 5 400 zł jak przyjął Sąd Okręgowy ale 240 zł.

Odpowiada ona stawce minimalnej wynagrodzenia radcy prawnego wskazanej w §8 ust. 1 pkt 26 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 [jedn. tekst DzU z 2018 poz. 265].

Z tego powodu Sąd II instancji orzekł jak w punkcie II sentencji uzasadnianego wyroku, na podstawie art. 386 §1 kpc.

Na marginesie, dla porządku, należy dodać, iż Sąd nie miał podstaw do takiej samej zmiany w odniesieniu rozstrzygnięcia kosztowego zawartego w punkcie 3 orzeczenia Sądu niższej instancji gdyż jedynie powód złożył apelację. W tych warunkach taka zmiana byłaby zabronionym przez normę art. 384 kpc, orzeczeniem na niekorzyść apelanta

W pozostałym zakresie apelację, jako bezzasadną Sąd II instancja oddalił, w oparciu o art. 385 kpc.

Wobec nie złożenia odpowiedzi na apelację ani też odrębnie wniosku strony pozwanej o przyznanie kosztów postępowania apelacyjnego, takie rozstrzygnięcie nie znalazło się w wyroku Sądu Odwoławczego.

Sąd przyznał natomiast, ze środków budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie adwokatowi reprezentującemu powoda, wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu na odwoławczym etapie sporu stron.

Kwota tego wynagrodzenia została ustalona na podstawie §8 ust. 1 pkt 26 w zw. z §10 ust. 1 pkt 2 zd. ostatnie Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 [DzU z 2015 poz. 1800].